

Pék Pál és a nyár

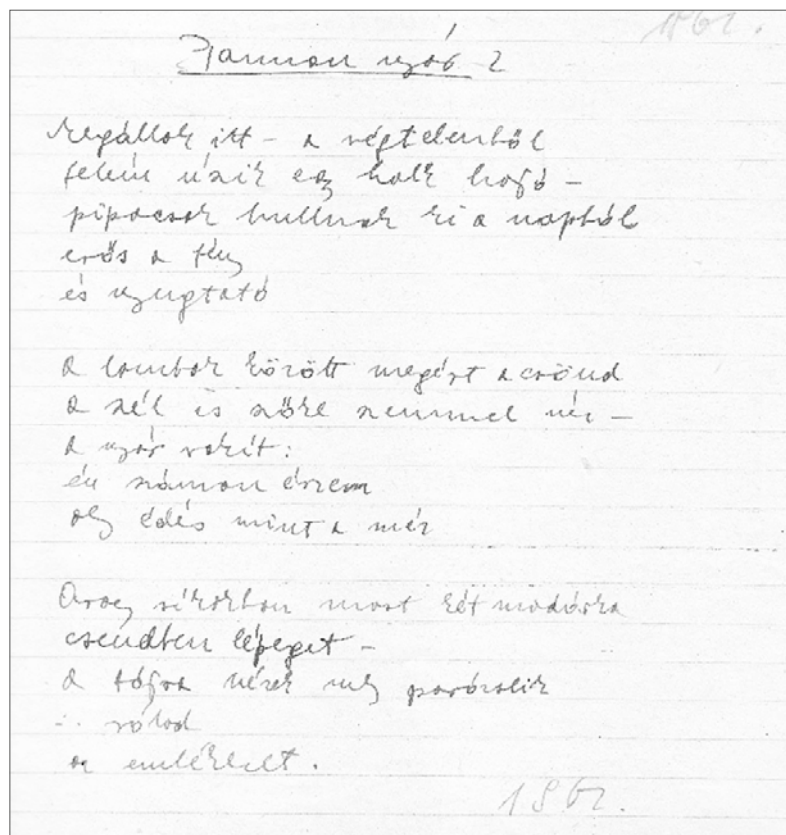
Furcsa nyarunk van: óvatosággal teli nyaralásokkal, a pandémiás tavasz miatt elmarad munkák egy részének pótlásával, s örökös tervezgetéssel, örökös bizonytalanságban: mennyire is írja át terveinket a járvány.

Pék Pál köteteinek megírásához pedagógusi nyári szabadságainak idejével számolt, bár mindig belefért nála egy-egy hosszabb nyaralás valahol délen, Spanyolország, Olaszország és Észak-Afrika kies vidékein, ahonnan nagy kedvvel és jó színben (megfelelően leburnulva) érkezett, s ahonnan mindig hozott magával zenei vagy irodalmi élményeket.

Verseiben viszont a nyár, elsősorban a múltó nyár, a múltó férfikor, múltó lehetőségek megidézője. 1984-ben jelent meg második, de országos kiadónál elsőként kiadott, édesanyjának ajánlott Nyár füstje című kötete. 1987-ben egy interjúban a szerző így emlékezik a kötet hangütésére: „Az újabb verseim mindenképpen a magányból való kilépésről, a közösség felé vezető utamról adnak számot. A Nyár füstjében azt írtam, hogy csak a pillanat létezik. Azóta új felismeréssel gazdagodtam, nem tagadhatjuk meg, hogy a múltból táplálkozik a jelen.” Amikor megidézzük Pék Pál alkotói világát, magunk is hitet teszünk az ő felismerése mellett.

Levelesládánkból most két verset vettünk elő. Az egyik az 1961-ben megkezdett verses napólból idézet Pannon nyár.

A másik a Csorba Győzőnek, egykori mesterének ajánlott, 1979-ben íródott vers, az Európa útjain, mely a Nyár füstje kötetben is megjelent, s amelyben szerepel a „nyár füstje”, azaz a kötet címadó kifejezése.

Európa útjai Csorba Győzőnek

Utak, ti földön elcsavargók,
Európa útjai –
Madár-írástok évek boltján
kinek tud ártani?
Hozzátok-e az éjszakából
a hontalan fiút,
ha roncs mezőin – lakhatatlan! –
dobogva körbe fut?

És akartok-e föllobogni...?
Mentsétek át haza,
ha minden ország félig-értett
álarok tavasza,
ha könnyű szívvel nem bővölik
lezüllött rajzait –
Európa, poklok túsztát meddig
sodorják útjaid?

Hisz tükör-arca elmerült már!
Nyár füstje, szemfedő,
himbált a fákon kusza ábrát,
s egykedvű, lágy eső
katedrálisát köddé nyütte –
De lázas homlokán
stigmáit ott az ég kirakta,
és bolydult Notre-Dame, –

minden szavát hajótörötté
alázva magasult,
hogyan határa, a visszahívó,
reggelre kilazult. –
Csak állt a szél-fútt Luxembourg-ban, –
a gyötrött ég alatt;
és hallotta a Saint Michel-ről
az ércek bonganak:

Kallósd hadar Szentgyörgyvölgynek,
s kövekbe költözik
pajták nesze, s a bodza illat
a kertbe leszökik,
s vigiliáin féreg dőzsöl
és kezek mindenütt – –
Kibontott csöndjük tusák napja,
a szembe visszasüt,

s vakítja egyre héthatárról,
kitárva kapuját –

Utak, ti folyton elcsavargók,
suhogtok folytatást?
Tudjátok-e: a „rendületlen”
kapkodva vetkezik,
s a balták népe – kaparj kurta! –
egy hazát kifakít...?

Mennyi lucsök! Milyen kelepcek!
Európa, útjaid
tévedt idő ma föl nem szántja –
Magunkból kiteszít,
mert Valance lombja, s dűnéken túl
a tenger elmarad – –
De szívünk alatt földet rendít –
a szárnyas testű mag.